

Kommuneplankonferansen 2024 – Slik får vi bedre planpolitikere

Kristiansand, 12. februar 2024

Roar W. Vangsnes og Marianne Solbakken

Distriktsenteret
Kompetansesenter for distriktsutvikling

Hva er Distriktssenteret?

Samfunnsoppdraget vårt er å samle, utvikle og dele kunnskap som **styrker de minste kommunenes evne til samfunnsutvikling.**

Vi tilbyr

- Digitale verktøy
- Veiledninger
- Læringseksempel
- Prosesskunnskap
- **Merkur-programmet** for distriktsbutikker

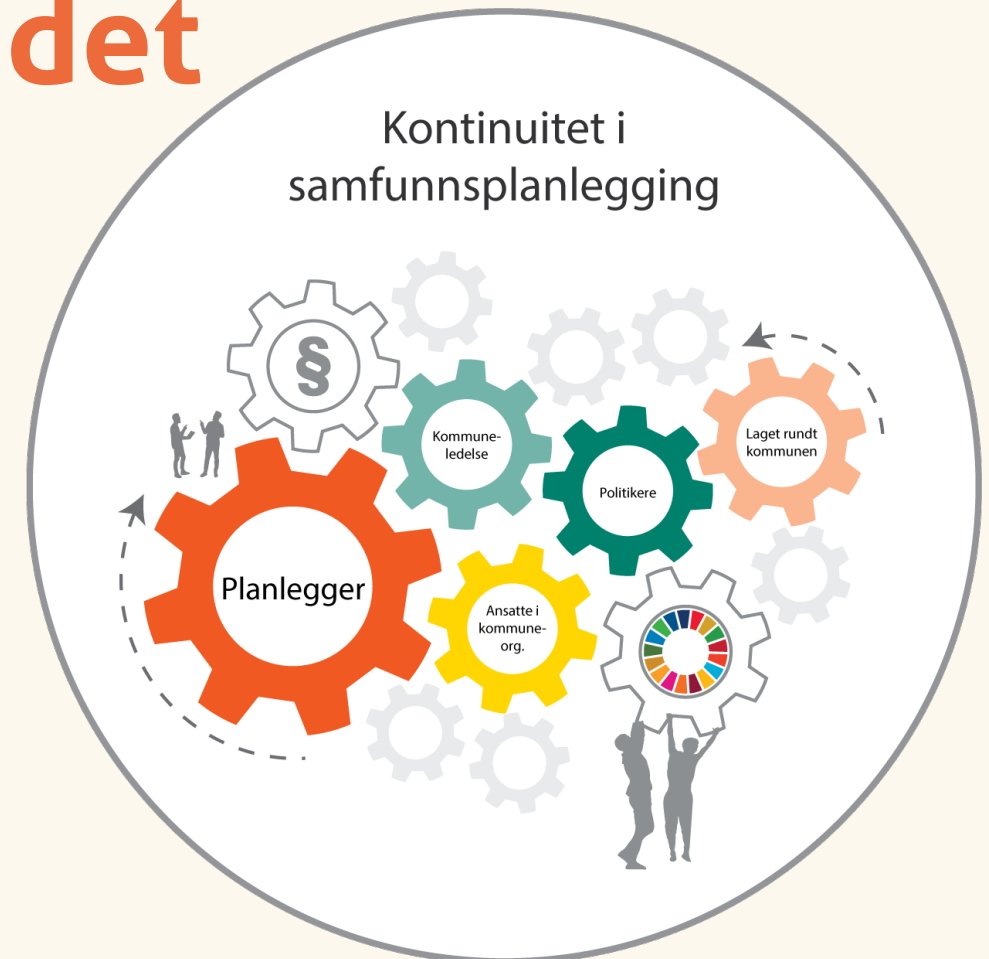

Ønska resultat av dette verkstedet

- kunnskapspåfyll og innsikt i erfaringer fra andre
- bidratt med egne erfaringer
- inspirasjon til arbeid i egen kommune/fylke/organisasjon - *jeg har blitt litt tryggere på **hvordan** jeg kan planlegge og gjennomføre arbeidsverksted med politikere når jeg kommer hjem*

Gode grep for å få bedre kontinuitet i planarbeidet

- Planlegger er viktig, men kan ikke gjøre jobben alene.
- Folkevalgte bør delta mer aktivt i planarbeidet
- Kommenedirektør og ordfører må både lede og delta for å gi planarbeidet prioritet og et nødvendig løft
- Distriktskommuner trenger gode støttespillere

Hva er egentlig en god
planpolitiker?

Kompetanseløft for samfunnsplanlegging på Agder

Utviklingsprosjekt fylkeskommunen med **mål om å drive en mer aktiv veiledning** knyttet til samfunnsplanlegging i noen utvalgte distriktskommuner.

Resultat av fylkeskommunen sitt arbeid med kompetanseløft for samfunnsplanlegging på Agder

- Tok tak i planarbeidet i tidlig fase – testet ut nye måter å drive god planfaglig veiledning på.
- Satte av tid og ressurser til samfunnsplanlegging.
- Bidrog til å fremme gode politiske prosesser sammen med administrasjonen.
- **Det skapte engasjement** i arbeidet med samfunnsplanlegging og bygget bånd mellom lokalt og regionalt nivå.

Digitalt

UTVALDE FAGMODULAR

- Fagmodular med digitalt opplæringsmateriell
- Ein kombinasjon av korte filmar og innspelte innlegg
- Kommunane vel når og korleis dei vil gjennomføre opplæringa med oppstart første år i kommunestyreperioden.

PLAN

- FILM: (1) Behovet for strategisk planlegging, (2) Korleis lukkast med strategisk planlegging, (3) Planstrategi
- INNLEGG: (1) Utfordringsbilete, (2) Realistisk planlegging, (3) Plansystemet, (4) Barn og unge i planlegging, (5) Medverknad, (7) Arealstrategiar, (8) Dispensasjonar

BEREKRAFT

- FILM: (1) Korleis få berekraft inn i samfunns- og arealplanlegginga
- INNLEGG: Sosial berekraft: (1) Folkehelse, (2) Boligsosialt arbeid, (3) Aldersvennlege samfunn, (4) Ungt utanforskap, (5) Universell utforming, (6) Tettstadsutvikling Miljømessig berekraft: (7) Berekraftig arealforvaltning, (8) Klima og natur, (9) Naturmangfaldslova (10) Strandsone, (11) Jordvern, (12) Kulturmiljø, (13) Trafikktryggleik, (14) Vassforvaltning (15) Samfunnstryggleik og beredskap

KOMMUNEØKONOMI

- INNLEGG: (1) Innføring i kommuneøkonomi, (2) Koblingen plan og økonomi

FORVALTNINGSRETT

- INNLEGG: (1) Habilitet, (2) Lovlege vedtak

Tett på

TETT OPPFØLGING

- Utvalde kommunar oppfølging gjennom heile kommunestyreperioden
- Tverrfagleg kompetanseteam
- Planlagt saman med kommunen, tilpassa kommunens behov og prosessar
- Dialog med politisk og administrativ leiing
- Det er lagt opp til ein årleg fysisk politisk arbeidsverkstad

MÅLGRUPPE

- Kommunar i sentralitetsklasse 5 og 6
- Motiverte kommunar med ønske om tettare oppfølging

FØRSTE ÅR - HAUST 2023

- Dialog med kommunedirektør og ordførar, infomøte, avklare motivasjon og behov.

VÅR 2024

- Planlegging av opplæring saman med kommunen
- Gjennomføring av ein fysisk arbeidsverkstad for politikarane

TEMA

- Kunnskapsgrunnlag, planstrategi, revisjon av samfunnsdel, plansystem, kommuneøkonomi, koplinga mellom plan og økonomi

HØSTEN 2024 OG DEI TRE NESTE ÅRA

- Den vidare oppfølginga blir planlagt i samarbeid med kommunen

Slik får vi bedre planpolitikere

Hvordan kan vi bruke politiske verksteder for å komme godt i gang med planstrategier og overordnet samfunnsplanlegging?

Eksempel: Ønska resultat for arbeidsverksted med kommunestyret

- Bedre forståelse av rammer og handlingsrom for lokalpolitikere
- Fått avklart om kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig
- Kommunestyret har fått grunnlag for å vurdere hva som skal skje med gjeldende samfunnsdel
- Fått innspill til prioriteringer til videre arbeid med planstrategi
- Grunnlag for godt samarbeid mellom administrasjonen og politikere
- Grunnlag for godt samarbeid mellom kommunen og SF og FK

Eksempel på kjøreplan

13.00 – 13.10	Innledning ved ordfører – ønska resultat for dagen
13.10 – 13.15	Om <i>Tett-på</i> og presentasjon av laget
13.20 – 13.40	Plansystemet, koplinga plan og økonomi Korte innlegg
13.40 – 14.15	Kunnskapsgrunnlag Utfordringsbilde v/kommundirektør Kort innlegg og innledning til gruppearbeid - vise film Gruppearbeid <i>Hva er den viktigste kunnskapen vi har og hva trenger vi å vite mer om</i> , 15 min Plenum
14.15 – 14.30	Pause
14.30 – 15.55	Planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel Kort innledning om planstrategi og film om planstrategi (film) Innlegg om kommuneplanens samfunnsdel (Johnny) Gruppearbeid <i>Trenger vi å endre eller revidere gjeldene KPS? Hvilke andre planer trenger vi for å styre kommunen ønska retning?</i> 50 min. Presentasjon i plenum, 20 min.
15.55 – 16.00	Oppsummering og vegen videre v/ordfører settes på saklista neste kommunestyremøte Evaluering og tilbakemelding

Hvilke planer trenger vi for å styre kommunen i ønska retning?

- a) Hvar vi den kunnskapen vi trenger? Hva er **den viktigste** kunnskapen vi har, hva trenger vi evt. å vite mer om?
- b) Gir gjeldende samfunnsdel **nok rom til å styre og utvikle** kommunen?
- c) Har kommunen de planene som trengs for å styre? Hva trenger vi å **endre på** fra forrige planstrategi?

Metode (IGP):

- Reflekter i 2 min . Ta utgangpunkt i egen kommune eller kjennskap til kommuner generelt
- Dele rundt bordet 12 min.
- Drøfting, er det fellesnevnerne? 5 min.

Hvor nyttig er disse øvelsene for deg og din kommune?

Har du lært noe som du vil ta med deg hjem? Hva og hvorfor?

Å få (ha) gode planpolitikere

- Opplæring av politikere er kontinuerlig arbeid – ikke et stunt
- Rom for uenighet og diskusjon
- Godt klima og samarbeid mellom politikk og administrasjon
- Politikerrollen oppleves som interessant og givende
- Organisasjonsutvikling der hele administrasjon forstår at det daglige arbeidet og saksbehandling skal skje med god kobling til planverket og HØP
- VILJE og PRIORITET

Enkel planlegging

www.enkelplanlegging.no

Send epost til post@kdu.no om du har spørsmål eller innspill

Takk for oppmerksomheten!

Roar W. Vangsnes og Marianne Solbakken